

KADERNOTA
CULTUUR EN KUNST
WEST BETUWE
2020-2023

Naar een veelzijdig cultuurbeleid

Inhoud

Voorwoord	3
Samenvatting.....	4
Leeswijzer	6
1. Definitie en visie	7
Waarom een kunst en cultuur beleid?.....	7
Visie op de rol van Cultuur en Kunst en West Betuwe.....	7
De focus.....	8
Inspraak en co-creatie voor deze nota	8
2. Waar staan we nu.....	10
Natuurlijke en culturele rijkdommen	10
Aanbod Cultuur en Kunst anno 2019	10
Een kleine waarschuwing	11
3. Omgeving en context	12
Lokale raakvlakken	12
Cultuurbeleid van de provincie	14
Rijksbeleid	14
4. Speerpunten.....	16
De vier v's	16
Versterken	16
Verbreden.....	17
Verbinden.....	18
Vernieuwen	18
5. De uitvoering	19
Uitvoeringsagenda, met de samenleving aan de slag!.....	19
Instrumenten en acties voor de komende jaren.....	20
6. Financiële scenario's	24
Bezuinigingsscenario	24
Budgetneutraal scenario	24
Ambitieuze scenario	25

Voorwoord

Na een intensieve dialoog met de inwoners over hun wensen en behoeftes, was er op 1 januari 2019 een nieuwe gemeente West Betuwe. De wensen en behoeftes die de inwoners aan de nieuwe gemeente hebben meegegeven staan opgeschreven in het Bidbook. Het college staat nu voor de geweldige uitdaging om aan die wensen en behoeftes zo goed mogelijk recht te doen.

Cultuur en kunst is verweven met de samenleving, de leefbaarheid, herkenning, erkenning, identiteit en welbevinden. In het Coalitieakkoord Samen Bouwen (2019-2022) hebben we afgesproken dat cultuur (en sport) een belangrijke bijdrage levert aan het welzijn van jong en oud.

De inwoners waren eensgezind in hun wens om de sociale cohesie, de laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden en de leefbaarheid op peil te houden. Het culturele verenigingsleven levert een belangrijke bijdrage aan die drie aspecten. De activiteiten zorgen voor sociale cohesie, leefbare kernen en bruisende ontmoetingsplaatsen. Ook voor nieuwe inwoners. Daarom zien wij het culturele verenigingsleven en hun activiteiten als een belangrijke pijler van ons nieuwe beleid Cultuur en Kunst.

Een ander belangrijk onderdeel van cultuur en kunst is het West Betuwse immateriële erfgoed. Dit wordt ook wel onze volkscultuur genoemd. Het komt tot uitdrukking in de vele terugkerende activiteiten en dorpsfeesten.

Onze 26 kernen zijn allemaal uniek, pareltjes om te zien en om in te wonen. De dorpsculturen zijn verschillend maar worden allemaal gekenmerkt door saamhorigheid, gemeenschapsgevoel en omkijken naar elkaar. Dat alles omlijst door een uniek landschap, rijk aan natuurlijke en cultuurhistorische rijkdommen.

Naast dat we een belangrijke bijdrage willen leveren aan het welzijn van jong en oud, streeft het college ernaar om deze lokale, culturele verschillen en dorpsidentiteiten te (blijven) koesteren. We zijn als gemeente het parelsnoer tussen de pareltjes van dorpen. Met kunst en cultuur versterken, verbreden, verbinden en vernieuwen we.

De nota die voor u ligt, verwoordt een overkoepelende visie en uitgangspunten voor het Cultuur en kunstbeleid van de gemeente West Betuwe. In deze overkoepelende visie houden wij ruimte voor lokale accenten, variaties per thema en nieuwe ideeën. Die ruimte vullen wij in door uitvoeringsagenda's op te stellen met inwoners, verenigingen, cultuurmakers en iedereen die hierover mee wil praten. Want dit willen wij niet voor, maar samen met de inwoners gaan bepalen.

In deze nota bedoelen wij met de 'we' vorm vaak het college. Maar juist vanwege de ambitie om samen met de inwoners de uitvoering in te gaan vullen, bedoelen we misschien ook wel u, de lezer van deze nota!

Het College van burgemeester en wethouders
Gemeente West Betuwe

Samenvatting

Voor u ligt een Kadernota voor het nieuwe beleid Cultuur en Kunst van de gemeente West Betuwe, voor de jaren 2020 tot en met 2023. In de nota beschrijven we de visie, stand van zaken, omgevingsanalyse, speerpunten en financiële scenario's. We beginnen met een korte samenvatting.

Visie op de rol van cultuur en kunst

Cultuur en Kunst is geen ongrijpbare of onbereikbare sector, maar wordt gevormd door ons allemaal, en is voor ons allemaal. Wij vinden het ook heel belangrijk dat cultuur en kunst qua beleving en beoefening laagdrempelig is. Iedereen doet mee en iedereen moet zijn talenten kunnen ontwikkelen. Ons levende erfgoed, ook wel de volkscultuur is wat ons betreft de belangrijkste pijler in het beleid.

De stand van zaken

Er gebeurt al veel in West Betuwe op het gebied van cultuur en kunst. Denk maar aan de vele activiteiten rondom natuurlijke en culturele activiteiten. Het aanbod is groot en gevarieerd. Een kleine waarschuwing: de vergrijzing onder de vrijwilligers.

De omgeving

Beleed op het gebied van kunst en cultuur kent veel raakvlakken. Denk hierbij aan: kerngericht werken, recreatie en toerisme, subsidiebeleid, dorpshuizenbeleid, evenementenbeleid, beleid op het gebied van erfgoed en monumenten en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Ook hanteren zowel provincie als rijk uitgangspunten voor kunst- en cultuurbeleid.

De speerpunten

Aanvullend op onze visie, benoemen wij een aantal speerpunten waar wij de komende jaren op in willen zetten.

- Versterken
  - Een bloeiend cultureel verenigingsleven als cement van de leefbaarheid
  - Vrijwilligers in de verenigingen
  - Identiteit en traditie; ons levendige erfgoed koesteren
- Verbreden
  - Iedereen doet mee
  - Speciale aandacht voor jongeren
- Verbinden
  - 1+1= namelijk 3, altijd synergie zoeken in de werkwijze
  - Cultuur als verbinder; het verbindt mensen, dorpen en disciplines
- Vernieuwen
  - Inspringen op de veranderende behoeftes en expressievormen
  - Digitale kunstontwikkelingen

De uitvoering

De uitgangspunten gieten we in de vorm van uitvoeringsagenda's. Denk hierbij aan acties en instrumenten om cultuur en kunst in West Betuwe onder de aandacht te brengen. Soms onder inwoners, soms onder de hele Nederlandse bevolking, soms onder een specifieke doelgroep.

Voor de uitvoeringsagenda's hanteren we vier belangrijke principes:

- Aansluiten bij kerngericht werken
- De samenleving en de initiatieven zijn zelf aan zet en zoeken de samenwerking. De gemeente stuurt of ondersteunt wanneer nodig.
- We regelen niks 'dicht'. We zien het belang van dialoog en co-creatie.
- We bekijken per opgave welke actoren betrokken moeten worden

Sommige instrumenten en acties voor in de uitvoeringsagenda zien wij nu al. Zoals: subsidies, Convenant Cultuureducatie, Jongerenadviesraad, combinatiefunctionarissen, het Cultuurplatform en de Cultuuragenda, erfgoedpact met de provincie en de Cultuurprijs.

De financiële scenario's

De drie scenario's zijn: bezuiniging, budgetneutraal en een ambitieuzer scenario.

- Scenario bezuiniging: € 173.000 - € 20.000 = € 153.000
- Scenario budgetneutraal: € 173.000, waarvan € 20.000 als flexibel besteedbaar budget
- Scenario ambitieus: € 173.000 waarvan € 20.000 als flexibel besteedbaar budget + € 30.000 tot € 50.000

De ambities en speerpunten van deze nota kunnen worden gerealiseerd binnen het ambitieuze scenario en in mindere mate binnen het budget neutrale scenario. Binnen het bezuinigingsscenario kan deze nota in beperktere mate worden uitgevoerd.

Leeswijzer

In deze nota beschrijven wij een aantal kaders. Wij formuleren definities van de begrippen kunst en cultuur. We geven onze visie op deze begrippen, maar ook hoe we dit zien als beleid van de gemeente West Betuwe (hoofdstuk 1). We geven een korte schets van de stand van zaken nu (hoofdstuk 2), en van de omgeving (hoofdstuk 3). Waar hebben cultuur en kunst raakvlakken met andere beleidskaders?

Na de schets van de omgeving benoemen we speerpunten voor de komende vier jaar (hoofdstuk 4). Welke uitgangspunten hanteren we bij de uitvoering van de visie?

Ook lichten we een tipje van de sluier op over de uitvoering (hoofdstuk 5). Wij vertellen iets over de manier waarop wij dit willen vormgeven. Wij geven op hoofdlijnen weer waar we op sturen om onze doelen te bereiken. De voorbeelden die we noemen zijn ter illustratie.

Het financiële kader zetten wij neer aan de hand van drie scenario's. De mate waarin wij de speerpunten kunnen realiseren hangt namelijk af van de beschikbare financiën (hoofdstuk 6).

Figuur 1 De winnende praalwagen van het Corso 2019, Foto Roeland van Veen

1. Definitie en visie

Een definitie van Cultuur en Kunst is een uitdaging. Het zijn hele brede begrippen. Wat verstaat de gemeente West Betuwe onder cultuur en kunst? Welke concrete activiteiten vallen onder dit beleid?

In dit hoofdstuk formuleren we de definitie en de visie. We brengen focus aan op de nota, de vervolgesprekken en de uitvoering. We sluiten het hoofdstuk af met het antwoord op de vraag: hoe komen we nu aan deze definities en visie? Maar we beginnen het hoofdstuk met de basisvraag: waarom eigenlijk een kunst en cultuur beleid?

Waarom een kunst en cultuur beleid?

De meeste gemeenten kiezen ervoor om lokale verenigingen te ondersteunen. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en welzijn van de inwoners¹ (een belangrijke doelstelling in de Wmo).

Gemeenten kunnen hierin verschillende rollen hebben. De verantwoordelijkheid van de gemeente ligt primair op het ontwikkelen van beleid op hoofdlijnen en soms het sturen van de uitvoering.

Voor het gemeentelijke Cultuur en Kunst beleid hebben wij als gemeente dus een wisselende rol en een positie. We maken keuzes om op bepaalde doelstellingen steviger in te zetten en te sturen, of om mee te bewegen op maatschappelijke trends en de toch al aanwezige initiatieven.

In deze nota noemen we uitgangspunten voor die keuzes.

Definitie Cultuur

Cultuur is wat we waren, wat we worden en wat we zijn. Het is de hele samenleving zoals die is geworden en zich voortdurend ontwikkelt. Het zijn de verworvenheden, de gewoonten en tradities, de normen en waarden. Het is onze beschaving en onze identiteit. En die komt in West Betuwe onder andere tot uiting in een rijk verenigingsleven en vele traditionele activiteiten

Definitie Kunst

Kunst is eveneens een heel breed begrip. Wat wel en niet onder Kunst wordt verstaan is onderwerp van voortdurende controverse. Kunst is in ieder geval te omschrijven als een (vaak tastbaar) product van creatieve uitingen van mensen in de vorm van tekenen, schilderen, film, fotografie, literatuur, interactieve media, theater, poëzie, zang, dans, muziek en bouwkunde. Daarmee is kunst op te vatten als zingeving.

Visie op de rol van Cultuur en Kunst en West Betuwe

Cultuur en Kunst is geen ongrijpbare of onbereikbare sector, maar wordt gevormd door ons allemaal, en is voor ons allemaal. Wij vinden het ook heel belangrijk dat cultuur en kunst qua beleving en beoefening

---

¹ Onderzoeksrapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review, 2019) toont dit aan.

laagdrempelig is. Iedereen doet mee en iedereen moet zijn talenten kunnen ontwikkelen. Ons levende erfgoed, ook wel de volkscultuur is wat ons betreft de belangrijkste pijler in het beleid.

De focus

In deze nota richten wij ons op de lokale uitingen en beoefening van cultuur en kunst. Zowel de actieve als de passieve beleving.

De focus concreet vertaald naar activiteiten

Lokale uitingen en beoefening van cultuur en kunst zie je terug in de volgende activiteiten:

- Muziekverenigingen, zangkoren, harmonie en fanfare
- Muziek onderwijs
- Toneel
- Historische verenigingen
- Amateurkunsten
- Cultuureducatie
- Herdenken en vieren (volksfeesten)
- Audiovisuele kunst en cultuur
- Musea

Niet in de focus

Dan zijn er ook nog flankerende voorzieningen. We noemen die voorzieningen in deze nota wel, het zijn immers belangrijke samenwerkingspartners, maar de focus ligt niet binnen dit beleid:

- Bibliotheek
- Monumenten

Het culturele erfgoed is verweven met deze nota. Maar het materiele erfgoed, onze beeldbepalende monumenten, werken we later in detail uit. In het eerste halfjaar van 2020 wordt het West Betuwse erfgoedbeleid opgesteld. Datzelfde geldt voor een nieuwe visie op Recreatie en Toerisme.

Inspraak en co-creatie voor deze nota

Voor de inhoud van deze nota verzamelden wij op verschillende manieren input van de inwoners en van culturele instellingen.

Bidbook

Een grote bron van inspiratie is het Bidbook, het resultaat van een intensief participatietraject met inwoners. In dit traject gaven inwoners aan hoeveel waarde zij hechten aan de saamhorigheid en het gemeenschapsgevoel, die in de West Betuwse dorpsculturen zo aanwezig is. Dit bevestigde voor ons hoe belangrijk de lokale (culturele) verenigingen zijn om deze saamhorigheid in stand te houden. Zij vormen het cement van de lokale samenleving. De inwoners die hierin actief zijn delen een passie en betrokkenheid voor deze laagdrempelige uitoefening en beoefening van cultuur.

West Betuwe Bruist

Tijdens het evenement 'West Betuwe Bruist' in juni 2019 gaven bezoekers hun input voor nieuw beleid op het gebied van cultuur en kunst. Uit de reacties bleek dat zij veel waarde hechten aan enkele evenementen die er nu zijn, zoals Muziek op de Dijk en Ode aan de Linge.

Stichting Kunst en Cultuur

De Stichting Kunst en Cultuur West Betuwe heeft ons ook van de nodige input voorzien. De leden van de stichting benadrukten onder andere het belang van de vrijwillige inzet om initiatieven van de grond te krijgen.

Cultuurplatform

Tot slot hebben wij met vertegenwoordigers van het cultuurplatform in een co-creatieve sessie de hoofdlijnen van deze nota opgezet. De combinatiefunctionarissen waren hier ook bij aanwezig. Zij hebben ons geholpen om focus aan te brengen en een definitie van de begrippen Cultuur en Kunst te formuleren.

Ook bevestigden zij nog eens de enorme potentie en meerwaarde die cultuur en kunst in West Betuwe kan bieden. Juist omdat West Betuwe een regiofunctie heeft. Ook maken zij zich hard voor het betrekken van de doelgroep jeugd en jongeren. Ze vinden het belangrijk dat jongeren de ruimte krijgen om hun eigen expressievormen te ontdekken en uit te leven.

Figuur 2; Input voor het cultuurbeleid van de bezoekers van Betuwe Bruist, juni 2019. Foto: Martine Eerelman

2. Waar staan we nu

In dit hoofdstuk maken we een schets van kunst en cultuur in West Betuwe op dit moment.

Natuurlijke en culturele rijkdommen

De nieuwe gemeente West Betuwe heeft veel natuurlijke en culturele rijkdommen. De 26 kernen van West Betuwe liggen in het rivierengebied van Waal en Linge. Een groot deel is aangemerkt als Nationaal Landschap Rivierengebied. De verdedigingslinie, de Hollandse Waterlinie met zijn forten is aangemeld bij de UNESCO werelderfgoedlijst. Met de steun van het rijk, de provincie en het waterschap wordt het landschap zo goed mogelijk onderhouden.

Historische verenigingen in onze gemeente houden de herinnering aan onze geschiedenis levend. Daarbij versterkt door de vele beeldbepalende rijks- en gemeentelijke monumenten.

De vele culturele activiteiten, initiatieven en verenigingen zijn ons levend erfgoed en dragen bij aan onze culturele identiteit. Deze activiteiten, veelal tradities, hebben een verbindend effect op de cohesie in de dorpen, maar ook de dorpen onderling.

Een kleine greep uit de vele terugkerende activiteiten; de vele muziekvoorstellingen elk jaar, traditionele dorpsfeesten -zoals het zomerfeest in Haaften-, De Dikke Banden Race in Rhenoy, Praalwagens in Rumpst, Boeruh Rock in Herwijnen, Gondelvaart op de Linge, de karakteristieke jaarmarkten in kernen. En zo is er nog heel veel meer!

Een aantal (terugkerende) activiteiten zetten onze gemeente zelfs met een overkoepelende culturele identiteit op de kaart, zoals de Bloesemtocht, de oogstfeesten, Landgoedfair, deelname aan het Fruitcorso.

Kortom: West Betuwe heeft heel veel te bieden op het gebied van cultuur en kunst, recreatie, toerisme en erfgoed. Dit trekt ook regionale en landelijke bezoekers, en daar zijn wij trots op!

Aanbod Cultuur en Kunst anno 2019

Op de basisscholen is er cultuureducatie, ondersteund door combinatiefunctionarissen van Welzijn West Betuwe. We hebben twee culturele cafés (een in Schenkerij de Beurs en een in de Taveerne van Fort Asperen), een Openbare Bibliotheek en een Streekomroep. In de Pluk en het Stroomhuis vinden culturele activiteiten plaats, maar ook in dorpshuizen, horecagelegenheden en forten. Bijzonder populair zijn de Dorpsquizen, waar in een gezellige horeca setting de historische en algemene kennis van de bezoekers wordt getest.

Immaterieel erfgoed, ook wel volksfeesten en gebruiken. Immaterieel erfgoed beleven mensen met elkaar. Het omvat gebruiken, feesten en ambachten die we door willen geven aan volgende generaties. Dat verbindt. Immaterieel erfgoed leeft en is steeds in ontwikkeling. Het omvat cultuuruitingen van alle groepen mensen in Nederland: van het Zomercarnaval in Rotterdam tot midwinterhoornblazen in Overijssel.

We hebben een Cultuurplatform die in samenwerking met de gemeente een jaarlijkse bijeenkomst organiseert (in 2019 was dat 'West Betuwe Bruist') en een centrale Cultuuragenda via de website van de gemeente verzorgd. Hiermee is het aanbod aan culturele activiteiten inzichtelijk en daardoor beter toegankelijk. De leden van het platform, afkomstig uit het culturele veld, zijn een belangrijk klankbord voor de gemeente. Zij helpen stichtingen en organisaties op weg die vooral op vrijwilligers draaien. Zij stimuleren nieuwe (culturele) ontwikkelingen en ondersteunen de initiatieven van inwoners, verenigingen en andere groepen met culturele plannen en activiteiten. Zij adviseren en denken met hen mee over mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

Door het jaar heen zijn er ook veel terugkerende activiteiten en evenementen op cultuur en kunstgebied. Zoals Muziek op de Dijk, Tour de Waal, Ode aan de Linge en de Open Atelierroute WaardArt. Stichting Kunst en Cultuur West Betuwe organiseert jaarlijkse de culturele weken in de zomer en de winter. Ook maken zij kunst- en cultuurroutes.

In West Betuwe staan een aantal musea, zoals het Geofort en het WO2- en Vliegeniersmuseum in fort Vuren. We hebben ook podia en filmvoorstellingen in bijvoorbeeld het Stroomhuis in Neerijnen en LingeFilm in de Pluk.

En last but not least; de amateurkunst bloeit met vele lokale bands, harmonieën, koren, fanfares en toneelgezelschappen. Cultuur en Kunst is dus volop in beweging in West Betuwe.

Een kleine waarschuwing

We koesteren het bruisende aanbod van kunst en cultuur. Maar er is ook reden tot waakzaamheid. Er is nu in vrijwel alle kernen (nog) een rijk en druk verenigingsleven. Die draaien voornamelijk op de inzet van een aantal vrijwilligers, en die worden allemaal ouder. Dit verschijnsel is niet uniek. Het is een landelijke trend dat deze inzet van vrijwilligers, en daarmee de huidige structuur van veel verenigingen, langzaam aan het veranderen is. Daarmee kan een heel belangrijke infrastructuur, een steunpilaar van de leefbaarheid en de sociale cohesie verdwijnen. Deze ontwikkeling is in West Betuwe ook heel reëel, en daar vragen wij aandacht voor.

Figuur 3 Schilderles op school, Alida Eerelman

3. Omgeving en context

Cultuur en kunst is niet alleen sterk verweven met de samenleving, maar ook met allerlei aangrenzende beleidsonderwerpen. In de komende periode wordt er op verschillende onderwerpen nieuw beleid opgesteld en er zijn nog enkele harmonisatie opgaven die van invloed kunnen zijn op het cultuur en kunst beleid. De gemeente bewaakt hierin de samenhang en de verbinding. We noemen hieronder een aantal van deze ontwikkelingen, die we nu voorzien. Naast de lokale ontwikkelingen noemen we ook het beleid van provincie en rijk.

Lokale raakvlakken

Kerngericht werken

Dit is een manier van werken waarbij de dialoog met de inwoners in de kernen van West Betuwe letterlijk wordt opgezocht. Door naar de kernen toe te gaan, wil de gemeente in 2020 en 2021 samen met deze kernen een kernagenda opstellen. Deze manier van overleg hebben wij ook voor ogen voor onze uitvoeringsagenda's en deze dialogen rond de kernagenda's kunnen en willen wij ook benutten om input op te halen voor de uitvoeringsagenda cultuur en kunst.

Nieuw subsidiebeleid

Het subsidiebeleid wordt geharmoniseerd, en er zal een nieuwe subsidie verordening worden vastgesteld in 2020. Dit kan ook gevolgen hebben voor de bestaande (of nog niet bestaande) subsidierelaties op het gebied van cultuur en kunst. De uitgangspunten die in deze nota staan, vormen de beleidskaders voor de beoordeling van toekomstige aanvragen. Een volgende stap is om deze beleidskader verder uit te werken in nadere beleidsregels en criteria voor de verstrekking van subsidies aan cultuur en kunst. Deze nadere regels worden vastgesteld door het college.

Dorpshuizenbeleid

Dorpshuizen bieden vaak een podium voor muziekkuitvoeringen, theater en schoolmusicals. Ook zijn er regelmatig culturele activiteiten in de dorpshuizen. Wij vinden dorpshuizen belangrijk omdat zij een grote

Figuur 4 pub quiz bij Cultureel Café Geldermalsen. Foto: Rob van Veen

bijdrage leveren aan de leefbaarheid, maatschappelijke participatie, ontmoeting en sociale cohesie van de kern. In 2020 formuleren we een dorpshuizenbeleid.

Evenementenbeleid

Culturele evenementen hebben een grote meerwaarde voor de leefbaarheid en de identiteit van de inwoners en de gemeente als geheel. Met nieuwe regels voor

de evenementenvergunningen wil de gemeente de organisatoren tegemoet komen. Zo kunnen er vergunningen worden afgegeven voor meerdere jaren, en de evenementen mogen langer duren.

Recreatie en Toerisme

De verwevenheid met recreatie en toerisme is groot. Publiekstrekkers hebben vaak een culturele en historische component. Zoals bijvoorbeeld de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Vestingsdriehoek (Fort Asperen, Geofort en Fort Vuren).

Figuur 5 Lewis Hu uit Waardenburg geselecteerd voor de landelijke Rembrandwedstrijd. Foto Richard Hu

Aangezien er in 2020 nieuw beleid wordt opgesteld liggen daar heel veel kansen om cultuur en kunst nog gericht te verbinden met recreatie en toerisme. Denk hierbij aan de vele routemogelijkheden voor wandelen en fietsen. De thema's Fruit, Water en Cultuurhistorie lenen zich daar goed voor.

Wij willen de handen dan ook ineen slaan om West Betuwe (regionaal) te profileren. Zowel voor de bezoekers van buitenaf, als voor de herkenbaarheid van en voor de eigen inwoners.

We denken ook aan het beleefbaar houden en maken van onze cultuurhistorie. Dit doen we nu onder andere al met diverse wandel- en fietsroutes over eeuwenoude wegen en paden. Maar je kunt ook andersom redeneren en de beleving van cultuur en kunst aantrekkelijker maken door er een recreatieve component aan te verbinden. Zo vallen er aantrekkelijke arrangementen te creëren, bijvoorbeeld met De Bloesemtocht en de Klompenpaden in onze gemeente.

Erfgoed en Monumenten

Het nieuwe materiele erfgoedbeleid, dat wordt opgesteld in 2020, is erop gericht om de beeldbepalende monumenten en de beschermde dorpsgezichten van West Betuwe te behouden. Onderdeel van deze nota is ook het geharmoniseerde monumentenbeleid van de drie voormalige fusiegemeenten.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Cultuur en kunst ondersteunt de doelstellingen van de Wmo. Net als sport levert het een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen. Het bevordert het welzijn en de maatschappelijke participatie van veel inwoners. Hierbij zijn de lokale verenigingen van grote (meer)waarde. Veel van deze verenigingen zijn laagdrempelig en maken het daardoor (mede) mogelijk dat wij een inclusieve gemeente zijn. Verder vervullen zij een grote rol binnen de sociale cohesie en de leefbaarheid.

Cultuurbeleid van de provincie

Cultuurbeleid is voor de provincies in de afgelopen jaren een steeds belangrijker onderdeel geworden binnen het totale beleid. De provinciale taak richt zich op de coördinatie en de stimulering van culturele activiteiten en voorzieningen op provinciaal én regionaal niveau. Iedere provincie stelt een vierjarig cultuurbeleid vast.

Binnen het Coalitieakkoord van de Provincie Gelderland (2019-2022) staan ten aanzien van cultuur en erfgoed twee begrippen centraal: verbinden en vernieuwen. De provincie ziet verder graag dat kunst- en cultuurinstellingen een breed publiek aanspreken en nieuwe groepen bezoekers bereiken. Door middel van culturele projecten en activiteiten wil de Provincie graag ontmoetingen tot stand brengen in Gelderland. Dit sluit goed aan bij wat wij in ons nieuwe beleid willen bereiken.

Financiële steun van de provincie

De provincie heeft verschillende mogelijkheden om de gemeenten te ondersteunen en de provincie Gelderland is voor ons een belangrijke partner. Veel lokale verenigingen en initiatieven kunnen bovendien subsidie ontvangen van de provincie. Samen met de andere gemeenten uit de regio Rivierenland werken we samen in een Cultuur- en Erfgoedpact. Hierbij subsidieert de provincie 50% van de kosten van activiteiten. Deze activiteiten zijn verbindend en gericht op ontmoeting met en voor nieuwkomers en ouderen. Ze leggen ook de verbinding tussen muziekkuitvoeringen en monumenten, cultureel erfgoed.

Cultuurconvenant

Verder ondersteunt de Provincie scholen bij cultuureducatie, onder andere bij deskundigheidsbevordering van de leerkrachten. De provincie heeft de gemeente en de schoolbesturen gevraagd een cultuurconvenant op te stellen met als doel afspraken over investering in cultuureducatie met elkaar vast te leggen. Met een lokaal convenant cultuur en onderwijs maken deze partijen (cultuuronderwijs, lokale culturele instellingen en lokale overheid) samen concrete afspraken over tijd, ruimte en middelen. Het convenant wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 getekend.

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid is van belang voor enkele basisvoorzieningen. De speerpunten van het Rijk zijn van invloed op de provincies. Het Rijk heeft op grond van de Wet op specifiek cultuurbeleid de verplichting om eenmaal per vier jaar de hoofdlijnen van het cultuurbeleid vast te leggen in een Cultuurnota. Daarnaast zorgt het Rijk voor de (financiële) ondersteuning van een aantal landelijke voorzieningen zoals toneel- en theatergezelschappen en Rijksmusea.

Nieuwe speerpunten Rijksbeleid

Het Rijk ontwikkelt nieuw beleid voor 2021-2024. In de uitgangspunten voor het nieuwe cultuurstelsel worden de contouren hiervoor geschetst². De speerpunten hierin zijn Verbreding (laagdrempeligheid) en Vernieuwing (ruimte voor nieuwe genres). Het rijk zet in op een stevige basisstructuur, laagdrempelige cultuurbeleving. Ook het rijk benadrukt het belang van het levende, ook wel immateriële erfgoed.

Ook hier komen niet alleen de speerpunten, maar ook het belang van immaterieel erfgoed overeen met onze visie op cultuur en kunst.

---

² Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2014 ministerie OCW

Figuur 6 Uit de voorstelling Wind! Foto: Fred Dekker

4. Speerpunten

In hoofdstuk 2 gaven we onze visie op cultuur en kunst in de gemeente West Betuwe:

Cultuur en Kunst is geen ongrijpbare of onbereikbare sector, maar wordt gevormd door ons allemaal, en is voor ons allemaal. Wij vinden het ook heel belangrijk dat cultuur en kunst qua beleving en beoefening laagdrempelig is. Iedereen doet mee en iedereen moet zijn talenten kunnen ontwikkelen. Ons levende erfgoed, ook wel de volkscultuur is wat ons betreft de belangrijkste pijler in het beleid.

Iedereen moet mee kunnen doen. Dat is de leidraad van het cultuur en kunst beleid van de gemeente West Betuwe. Cultuur en Kunst wordt gemaakt door ons allemaal, is voor ons allemaal en van ons allemaal.

De vier v's

Aanvullend op die leidraad, moet cultuur en kunst versterken, verbreden, verbinden en vernieuwen. Dat zijn de speerpunten, de vier v's. Ze stroken met de speerpunten in het rijks- en provinciale beleid. Wij brengen met deze speerpunten een focus aan.

In hoeverre we de speerpunten kunnen realiseren, is afhankelijk van het budget. Binnen het budget neutrale scenario kunnen we de speerpunten in mindere mate realiseren dan in het ambitieuze budget. Bij een bezuiniging kunnen wij ze niet allemaal waarmaken. De budgetscenario's lichten we toe in hoofdstuk 5.

Versterken

Een bloeiend Cultureel Verenigingsleven

Want de culturele verenigingen zijn de drijvende kracht achter het rijke, lokale en laagdrempelige culturele aanbod. En ze zijn zoveel meer, zoals we al eerder in de nota hebben uitgelicht. Ze dragen bij aan de leefbaarheid, de ontmoeting, maar ook als middel om iedereen laagdrempelig van cultuur en kunst te laten genieten, of te laten beoefenen. Met andere woorden ze zijn het cement van de leefbaarheid en dragen bij aan de inclusieve samenleving. Het zelf organiserend vermogen van de verenigingen willen wij blijven ondersteunen.

Aandacht voor vrijwilligers

Want zonder de inzet van vrijwilligers draait het verenigingsleven niet. En dan kunnen we de bovengenoemde ambitie; een bloeiend cultureel verenigingsleven niet realiseren. De voorkeur van jongere vrijwilligers lijkt te veranderen, ten opzichte van de eerdere

Figuur 7 Theaterexpressie op school, Foto Ab Donkers

generaties. De huidige structuren van verenigingen, waarbij een aantal vrijwilligers zich voor meerdere jaren en veel uren aan een vereniging wil verbinden, staat daarmee op losse schroeven. Het zou erg jammer zijn als verenigingen op moeten houden, want daarmee verdwijnt een hele steunstructuur. Jongere vrijwilligers willen zich namelijk vaak wel inzetten, maar dan liever op projectbasis. Dat kan betekenen dat er ook een flexibelere verenigingsstructuur moet worden gevonden. In de doorontwikkeling van de vrijwilligersondersteuning kijken we hoe we met dit vraagstuk om kunnen gaan.

Identiteit en Traditie

Wij willen de 'dorpsculturen' van de 26 kernen erkennen en versterken. Tradities en beeldbepalende activiteiten, jubilerende verenigingen en organisaties zetten wij in het zonnetje. Want de traditionele gebruiken en activiteiten zijn onderdeel van de dorpsculturen in onze 26 kernen. En ze verbinden de kernen ook met elkaar. Jaarlijks terugkerende activiteiten en evenementen zorgen voor een gevoel van gemeenschappelijkheid, saamhorigheidsgevoel en gedeeld identiteitsgevoel (bijvoorbeeld de Corso). Juist dat is wat ons betreft cultuur, ons levend erfgoed.

Verbreden

Want iedereen moet mee kunnen doen. Met het verenigingsleven en cultuurinstellingen willen wij afspreken dat ze een breed publiek (blijven) aanspreken en nieuwe groepen bezoekers bereiken. Ook doelgroepen die minder vanzelfsprekend met cultuur en kunst in aanraking komen. Door middel van projecten, activiteiten en evenementen kunnen verenigingen en cultuurinstellingen ontmoetingen tot stand brengen en mensen met elkaar verbinden. Dit levert een bijdrage aan de acceptatie van verschillen tussen mensen, bevordert een open en gastvrije houding, en zorgt voor plezier en harmonie.

Extra inzet op de doelgroep Jongeren

Want de huidige tijd vraagt om creatieve mensen. Creativiteit ontwikkel je op jonge leeftijd. Kinderen zijn een belangrijke doelgroep waar wij extra op willen inzetten. Niet alle kinderen krijgen kunst, cultuur en/of cultureel erfgoed vanuit huis mee. Door kinderen hier op jonge leeftijd kennis mee te laten maken, wekken we hun interesse voor het veelzijdige gebied van cultuur en kunst. Cultuureducatie in het basisonderwijs is hier essentieel in.

Afbeelding 8 Bibliotheek van de toekomst met minecraft, Bibliotheek Rivierenland

De middelbare schoolleeftijd is ook een belangrijke leeftijd om talenten te ontdekken, ontwikkelen en in te blijven zetten. In 2020 hebben wij een jongerenadviesraad. Wij willen met hun in gesprek over hun behoefte(n) op dit terrein.

Want als we willen zorgen voor de (toekomstige) leefbaarheid van onze kernen, is het belangrijk dat we als gemeente jonge doelgroepen in onze kunst

en cultuurvoorzieningen ondersteunen. En aansluiten bij hun wensen en belevingswereld.

Verbinden

1+1=3

Want door verbinding en samenwerking te zoeken kun je meer bereiken en initiatieven van de grond krijgen. Hoewel verbinden op deze manier strikt genomen geen doel maar een middel is, noemen wij hem toch als speerpunt. Omdat het nog steeds geen automatisme is om zo te werken.

Een gedeelte doet de gemeente zelf. Wij gaven al eerder aan dat cultuur en kunst verweven is met allerlei aangrenzende terreinen en ontwikkelingen. Dat kan elkaar versterken en daar streven we voortdurend naar. Op deze overkoepelende thema's, en ook de eigen beleidsterreinen, heeft de gemeente de regie. De koppeling met de Open monumentendag in samenwerking met Erfgoed zijn hier duidelijke voorbeelden van.

Wij verwachten ook van de instellingen, onze maatschappelijke partners, dat zij samenwerkingen zoeken. Om hun initiatieven beter van de grond te krijgen en om sterker te staan in de zelforganisatie. Wij denken dat er ook winst te boeken is door (semi) professionele kunstenaars/organisaties te verbinden met de amateurkunst. Het cultuurplatform kan een belangrijke verbindende rol spelen.

Cultuur en Kunst verbindt

Want door samen cultuur te beleven of te maken creëer je een saamhorigheidsgevoel. Dat vinden wij heel belangrijk en ook hierbij streven wij naar inclusie en samenwerking. Activiteiten die kernen met elkaar verbinden willen wij aanmoedigen. Datzelfde geldt voor het verbinden van verschillende doelgroepen en disciplines en onderwerpen (denk aan Kunst- en cultuurroutes, langs Vloedschuren en Kastelen). En dat geldt zeker voor activiteiten die verschillende generaties met elkaar verbinden (denk aan jongeren portretteren ouderen).

Vernieuwen

Want wij willen niet alleen koesteren wat wij hadden en hebben, maar ook vooruit blijven kijken. Wij geven daarom de kans aan vernieuwende vormen van cultuur en kunst, we geven ze de ruimte om te bloeien. De maatschappij verandert, dat is altijd al zo geweest, en daarmee ook de behoeftes en expressie vormen. Vernieuwing komt vaak vanuit nieuwe genres, nieuwe inwoners of nieuwe ontwikkelingen. De mogelijkheden van de 21^e-eeuwse kunst is veelomvattend. Techniek en kunst vermengen zich in vloggen, gamedesign, in interactieve performance design, digital art en design.

5. De uitvoering

In het eerste hoofdstuk hebben wij algemeen omschreven wat de gemeentelijke rol in het beleid is. Voor het Cultuur en Kunst beleid hebben wij als gemeente dus een wisselende rol en een positie. Dat is mede afhankelijk van de keuzes om op bepaalde doelstellingen steviger in te zetten en te sturen, of om mee te bewegen op maatschappelijke trends en de toch al aanwezige initiatieven.

Bijvoorbeeld; een heleboel inwoners zoeken en vinden zelf hun weg als het gaat om cultuur- en kunstbeleving. Kunnen dat prima zelf vinden, betalen en organiseren. Er is veel ondernemersgeest in onze gemeente, en als het nodig is zullen wij goede randvoorwaarden creëren voor zelforganisatie en samenredzaamheid.

Daar waar deze eigen kracht tekort schiet, bijvoorbeeld om de eigen ambities (de vier V's) te bereiken, kijkt de gemeente waar ze kan ondersteunen. Omdat wij cultuur en kunst als essentiële bouwstenen voor de leefbaarheid zien. De manier van ondersteunen onderzoeken we samen met onder andere het Cultuurplatform..

Afbeelding 9 Het meezingkoor. Foto: Nico Oubers

Concreet hebben wij al enkele 'middelen' tot onze beschikking, die ons kunnen helpen om de ambities te bereiken. Sommige daarvan kunnen wij inzetten omdat wij ze betalen, anderen kunnen wij registreren, onderhandelen, stimuleren met subsidies, of wij kunnen samenwerkingsafspraken maken.

In dit hoofdstuk geven wij dus een tipje van de sluier: hoe zien we de uitvoering van de speerpunten in de praktijk?

Uitvoeringsagenda, met de samenleving aan de slag!

De speerpunten in deze nota willen wij gaan uitvoeren door het opstellen van uitvoeringsagenda's. Een deel daarvan zijn bestaande taken en een deel daarvan is nieuw.

Het uiteindelijke resultaat en einddoel is een gevarieerd aanbod en activiteiten van cultuur en kunst. Vastgelegd in een agenda, die aanpasbaar is aan nieuwe trends en die tegelijkertijd een totaaloverzicht biedt. Deze vorm heeft onze voorkeur, omdat we flexibiliteit kunnen bieden en een proces van co-creatie in kunnen gaan. Het is een middel om overzicht en verbinding en samenwerking tot stand te brengen.

De uitvoeringsagenda vullen wij enerzijds met concrete afspraken en activiteiten, maar er kunnen ook tussenproducten in staan. Bijvoorbeeld als we eerst input op willen halen bij een bepaalde kern of over een bepaald thema.

Principes

Enkele principes voor de uitvoeringsagenda's zijn:

- Wij sluiten aan bij kerngericht werken en andere bestaande initiatieven in de organisatie om met de inwoners in gesprek te gaan.
- De samenleving en de initiatieven zijn in eerste instantie zelf aan zet en zoeken de samenwerking. Pas als het nodig is, stuurt of ondersteunt de gemeente.
- Wij gaan (mogelijk met uitzondering van enkele onderwerpen) met een voornemen en globale planning dit proces initiëren. Gezien het belang van dialoog en co-creatie willen wij dit proces niet van te voren 'dichtregelen'
- We bekijken per opgave welke actoren hierbij betrokken moeten worden. Hierbij hanteren wij de Factor C methode van het Rijk.

Instrumenten en acties voor de komende jaren

In de uitvoeringsagenda's komen instrumenten en acties te staan. Sommige instrumenten en acties zien wij nu al. Dat is het deel wat al bestaat. Zoals: subsidies, Convenant Cultuureducatie, Jongerenadviesraad, combinatiefunctionarissen, het Cultuurplatform en de Cultuuragenda, erfgoedpact met de provincie en de Cultuurprijs. We lichten ze hieronder kort toe.

Subsidies

Wij stellen nog nadere beleidsregels en criteria op voor de subsidieverstrekking. De regels sluiten aan op de speerpunten en inhoudelijke criteria in deze nota.

Met de **structurele** subsidies ondersteunen wij de activiteiten van het lokale culturele verenigingsleven (amateurverenigingen op het gebied van muziek, theater, et cetera). Gezien hun belang voor de laagdrempeligheid van cultuur en kunst, de sociale cohesie en de leefbaarheid willen wij deze ondersteuning voortzetten. Met deze subsidie maken wij (mede) mogelijk dat de uitoefening en beoefening van cultuur en kunst toegankelijk is voor een breed publiek. Uiteraard vragen we verenigingen om zelfredzaamheid, want een subsidie is niet kostendekkend. Ook verwachten we van de verenigingen dat zij iets terug doen voor de samenleving. Onze ervaring is dat de verenigingen dat graag doen.

Met de **incidentele** subsidies willen wij nieuwe ideeën en initiatieven stimuleren. Hiermee kunnen wij de jaarlijkse uitvoeringsagenda thematisch en flexibel inrichten en vernieuwing aanjagen. Inwoners worden uitgedaagd met vernieuwende initiatieven te komen, de gemeente ondersteunt zo nodig met een incidentele cultuursubsidie. Hierbij promoten we ook samenwerking tussen amateurs en professionals.

Als inhoudelijke criteria voor toekenning van deze subsidies stellen wij voor:

- Het nieuwe initiatief bevat minimaal een van de aspecten Vernieuwing en Verbreding, of
- Het is een initiatief dat verbindend is, want
  - Het idee omvat meerdere kernen of:
  - De aanvraag is door meerdere organisaties of disciplines gedaan
- Het is een co-financiering

Convenant en Cultuureducatie

Zoals in de programmabegroting 2019 aangekondigd gaan we samen met provincie en het onderwijs werken aan een kwaliteitsimpuls in cultuureducatie. Dit starten met de ondertekening van een convenant met het basis onderwijs en het lokaal cultureel aanbod. Met dit convenant verstevigen wij de verbinding tussen het onderwijs en het lokale cultuuraanbod en verenigingsleven. Dit betreft kunstzinnige vorming en het besef van lokale cultuurwaarden in brede en specifieke zin. Wij zien daarbij grote kansen door het inschakelen van lokale verenigingen en instellingen. Bijvoorbeeld door lokale muziekverenigingen in te schakelen bij muzikeducatie, onze musea bij kunst- en erfgoededucatie en cultuuraanbieders die een educatief programma willen koppelen aan thematische routes in onze gemeente. Wij ondersteunen dit door middel van subsidies en een verbindende cultuurmakelaar. Wij denken dat dit een typisch voorbeeld is van 1+1=3. De combinatiefunctionarissen krijgen hier een belangrijke rol in.

Jongerenadviesraad

Sinds november 2019 hebben wij een jongerenadviesraad. De adviesraad bestaat uit jongeren uit de gemeente in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Met hen (of via hen) willen wij ook specifiek op zoek gaan naar behoeften op het gebied van cultuur en kunst bij jongeren. Want de middelbare schoolleeftijd is een belangrijke fase om talenten te blijven ontwikkelen en inzetten.

Cultuurplatform

In de voormalige gemeente Geldermalsen is een cultuurplatform opgericht. Zij werken nu voor de gehele gemeente West Betuwe. Zij zijn een waardevolle klankbordgroep voor de gemeente. Hun rol in de ondersteuning van verenigingen is van grote waarde. Zij kunnen ons helpen de verschillende doelstellingen te realiseren. De verbindende en creatieve talenten in het platform dragen bij aan de uitvoeringsagenda's. Hun activiteiten³ zijn (onder andere) het:

- stimuleren van nieuwe ontwikkelingen
- ondersteunen van initiatieven van inwoners, verenigingen en andere groepen met culturele plannen en activiteiten
- adviseren en meedenken over mogelijkheden voor financiële ondersteuning
- verbinden van (organisaties die actief zijn op gebied van) culturele initiatieven
- gemeente ondersteunen bij en adviseren over het gemeentelijk cultuur- en kunstbeleid

De gemeente ondersteunt het platform door een cultuurmakelaar te subsidiëren. Door deze inzet wordt onder andere de kennis van de cultuureducatie ingebracht en de verbindende rol uitgebreid. Wij overleggen regelmatig met het cultuurplatform en de cultuurmakelaar over hun rol en inzet en de beoogde resultaten. Dat zullen wij ook gaan doen voor de uitvoering van deze nota, waarbij we het opstellen van de uitvoeringsagenda als kapstok zullen gebruiken.

Zichtbaarheid van Cultuur en Kunst

We willen de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het cultuur- en kunstaanbod in West Betuwe vergroten door het promoten en verder invullen van de Cultuuragenda⁴. De Cultuuragenda is een initiatief van het Cultuurplatform in samenwerking met de gemeente. Het is belangrijk dat deze activiteit voortgezet wordt.

---

³ <https://www.westbetuwe.nl/cultuurplatform-west-betuwe>

⁴ <https://www.westbetuwe.nl/cultuuragenda>

Figuur 10 Schilderhanden. Welzijn West Betuwe

Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda willen wij onderzoeken of het mogelijk is om een beeldbepalend evenement voor heel West Betuwe te organiseren. Ook vragen we het platform en de gebiedsmakelaars mee te denken over bundeling van initiatieven tot een themaweek of themaperiode om allerlei kleine initiatieven te bundelen. Het liefst gecombineerd met een recreatieve component, willen wij West Betuwe op de Culturele kaart van Nederland zetten.

Combinatiefunctionarissen

Combinatiefunctionarissen hebben een functie in de uitvoering en in het verbinden. Zij hebben een verbindende rol onder meer tussen scholen en lokale kunst- en/of cultuuraanbieders en ze staan middenin de dagelijkse uitvoering. Door wijziging van de rijksregeling Combinatiefuncties verschuift het accent in 2020 van uitvoering van activiteiten naar begeleiding van verenigingen en (kwetsbare) inwoners naar cultuuraanbod. Daar waar de coachfunctie alleen voor de jeugd actief was, wordt de functie verbreed naar de doelgroep van 0-100 jaar. Dit is ook conform de rijkssubsidieregeling. Voorheen werd 40% van de tijd van de combinatiefunctionarissen ingezet voor cultuur en kunst, dat gaan we veranderen: dit wordt 50% van de uren. Zij krijgen een belangrijke rol voor de uitvoering van het Convenant met de basisscholen. Mede door deze verbreding kunnen ze ook inzetten op intergenerationele projecten en activiteiten.

Combinatiefunctionarissen hebben ook een functie in de v van verbreden. Zij zijn bijvoorbeeld de intermediairs voor gezinnen met een laag inkomen die een jeugdfonds willen aanvragen⁵.

Erfgoedpact met de provincie

Samen met de provincie ondersteunen we een aantal projecten:

1. Muzikale Mo(NU)menten: een Concertenreeks in tal van monumenten in Rivierenland m.m.v. professionals en amateurs
2. Erfgoed Mobiel: Zichtbaar maken cultureel erfgoed van Rivierenland met beeldmateriaal en verhalen
3. Vluchteling in Rivierenland: Professionele vertelvoorstellingen op basis van persoonlijke verhalen van vluchtelingen
4. Senioren Cultuurparticipatie: project Kunst Goed met workshops op het gebied van Kunst en Cultuur voor senioren.

Dit erfgoed pact loopt nog door in 2020, waarna wij er graag een vervolg aan geven. Hierover gaan wij in 2020 in gesprek met de provincie.

Cultuurprijs

---

⁵ <https://www.westbetuwe.nl/jeugdsport-jeugdcultuur-en-jeugdzwemfonds>

De cultuurprijs, ontstaan in de voormalig gemeente Geldermalsen willen wij doorzetten voor de gemeente West Betuwe. Deze willen we benutten om inwoners en organisaties die zich verdienstelijk maken voor cultuur en kunst in het zonnetje te zetten. We willen de criteria om deze prijs te mogen ontvangen ook wat breder inzetten; zo kan deze ook worden ingezet als podium voor ook jubilerende verenigingen en aankomende talenten.

6. Financiële scenario's

In dit hoofdstuk presenteren we drie scenario's voor de uitvoering van deze nota. De ambities in deze nota kunnen worden uitgevoerd binnen het ambitieuze scenario en in mindere mate binnen het budget neutrale scenario.

Het budget dat begroot is voor kunst en cultuur bedraagt 173.000 euro. Daarnaast is een flexibel besteedbaar budget begroot van 20.000 euro.

Bezuinigingsscenario

€ 173.000 - € 20.000 = € 153.000

Mogelijkheden om te bezuinigen:

1. Schrappen of halveren subsidie cultuurmakelaar en/of
2. Schrappen of halveren vrij besteedbaar budget en/of
3. Geen deelname na 2020 aan het erfgoedpact

Gevolgen/ Mogelijkheden:

- Cultuurmakelaar zorgt nu voor verbinding bij overstijgende activiteiten (bijvoorbeeld met erfgoed, recreatie, welzijn en zorg, provincie). Dat zal dan wegvallen.
- Cultuurmakelaar geeft handen en voeten aan de gemeentelijke beleids-uitgangpunten en jaagt de uitvoering aan. Als dit wegvalt komt dit veel minder uit de verf, of zal er extra ambtelijke capaciteit moeten worden ingezet.
- Toezicht op de uitvoering van het cultuurconvenant valt weg, dat zal de gemeente dan zelf moeten doen of elders beleggen.
- Uitvoeringsagenda's zijn niet of nauwelijks (meer) mogelijk en vernieuwing ook niet. Door het wegvallen van de financiële steun, kan het voor initiatiefnemers nodig zijn om de activiteiten helemaal te staken
- Er is geen enkele nieuwe stap mogelijk in de nieuwe gemeente
- Bij het schrappen van de deelname aan het erfgoedpact vervalt ook de cofinanciering van de provincie en de regionale samenwerking. De projecten die dan komen te vervallen richten zich nu op cultuurparticipatie Ouderen, Nieuwkomers en jongeren. De projecten verbinden ook monumenten en cultuurhistorie met kunst en cultuur uitingen.
- Ambities en speerpunten uit de nota komen in gevaar

Kanttekening:

- Bijdragen en subsidies dienen gefaseerd te worden afgebouwd
- Opstappen uit het erfgoedpact is niet solidair naar de regio

Budgetneutraal scenario

€ 173.000 waarvan € 20.000 als flexibel besteedbaar budget

- Grotendeels ligt het budget voor de verschillende taken/acties vast, flexibel budget is met name gericht op variatie, vernieuwing lokale accenten, nieuwe initiatieven.

- Enige verschuiving onderling is mogelijk
- Enige vernieuwing en flexibiliteit is mogelijk

Gevolgen/mogelijkheden

- Er zit geen rek in de budgetten en de groeimogelijkheden voor lokale verenigingen.
- Het grootste gedeelte van de budgetten gaat naar de ondersteuning van de lokale verenigingen. Hiermee komen we wel tegemoet aan de wensen in het BidBook.
- Daarnaast is een flexibel budget beschikbaar voor de nieuwe initiatieven, jubilea, overstijgende activiteiten. Combinatiefunctionaris maakt verbinding met het lokale culturele aanbod.
- Cultuuragenda wordt gevuld door de verenigingen en aanbieders, is daarvan dus afhankelijk.

Ambitieuw scenario

€ 153.000 + € 20.000 als flexibel besteedbaar budget+ € 30.000 tot € 50.000

Sommige van deze middelen zijn incidenteel, om dingen te ontwikkelen, daarna is het structureel voor onderhoud en borging in het netwerk.

Als hierboven, met extra budget voor overstijgende activiteiten.

- Nieuwe dingen en nieuwe verbindingen ontwikkelingen
- Versterken en synergie recreatie en toerismen
- Impuls cultuureducatie door ontwikkeling nieuwe en lokale producten
- Versterking zelforganisatie lokale verenigingen

Gevolgen/mogelijkheden

- Realiseren van culturele routes door heel West Betuwe.
- Cultuurhistorische elementen opnemen in de ANWB knooppunten.
- Beter inzicht in aanbod door koppeling Cultuuragenda aan bestaande agenda's en sites van cultuur en recreatie.
- Het aanbod cultuureducatie meer koppelen aan het lokale aanbod. Voorbeelden:
  - Een kindvriendelijke versie van de cultuurhistorische waardenkaart maken (nu geschikt voor archeologen)
  - Samen met het voortgezet onderwijs educatie over WO 2 levendig maken. Door middel van verhalen lokale inwoners en excursies vliegeniersmuseum.
  - Game ontwikkelen waarbij verschillende monumenten, culturele activiteiten en tentoonstellingen bezocht moeten worden. Dit door jongeren laten bouwen.
- Cursussen en workshops organiseren voor jongeren (zelf games maken, ontwikkeling, minecraft etcetera)
- Cultuurmakelaar kan mogelijkheden fondsen, sponsorwerving, subsidie en andere financieringsmogelijkheden inzichtelijk maken. Subsidiebijeenkomsten organiseren met regionale en landelijke organisaties.
- Aanjagen kennisplatform/netwerkvorming van lokale muziek verenigingen. Doel is om gemeenschappelijke problemen te bespreken, met elkaar bijvoorbeeld een Concertagenda af te stemmen, een gezamenlijke West Betuwse muziekdag te organiseren.